

УДК 378.147:616-085

*Н.С. Михайловська, В.Д. Сиволап***ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ**

Запорізький державний медичний університет

Резюме. Під час вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» студент стоматологічного факультету набуває навичок щодо діагностики та надання невідкладної допомоги особам із патологією внутрішніх органів. Для оптимізації навчального процесу необхідно постійне створення нових методичних рекомендацій, оновлення бази тестових завдань, використання комп'ютерних

технологій, навчальних відеофільмів, що дозволить студентам досягати високого рівня знань, необхідних для майбутньої практичної діяльності лікаря-стоматолога.

Ключові слова: внутрішня медицина, викладання, підготовка лікарів-стоматологів.

Вивчення основ внутрішньої медицини має першочергове значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей [1]. Ця навчальна дисципліна дуже важлива і для студентів стоматологічного факультету, оскільки специфіка роботи лікарів-стоматологів потребує навичок широкого клінічного мислення під час професійної оцінки профільних хворих [1, 5]. Як відомо, ротова порожнина тісно пов'язана з різними органами і системами. Тому маніфестація деяких захворювань внутрішніх органів починається зі змін на слизовій оболонці ротової порожнини, що спонукає хворого звертатися до лікаря-стоматолога [2, 4]. Під час роботи лікаря-стоматолога можливе виникнення невідкладних станів, зумовлених патологією внутрішніх органів, і тактика, яку обере лікар-стоматолог, може стати вирішальним фактором у збереженні життя та здоров'я хворого [2, 3].

Головні завдання курсу внутрішньої медицини для студентів стоматологічного факультету – навчити студентів сприймати організм людини як єдине ціле, висвітлити взаємозв'язок патології ротової порожнини та внутрішніх органів. Лікарі-стоматологи повинні вміти розпізнавати за зовнішніми ознаками та даними анамнезу найбільш поширені внутрішні хвороби та їх ускладнення, які загрожують життю пацієнтів, та знати тактику лікаря-стоматолога щодо хворих із соматичною патологією; вміти оцінювати значення соматичної патології для виникнення змін у ротовій порожнині. Викладання внутрішньої медицини повинно інтегрувати знання, здобуті на медико-біологічних кафедрах (анатомія, фізіологія, біохімія) у навички семіотичного мислення.

З 2010/2011 навчального року вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» студентами стоматологічного факультету Запорізького державного медичного університету здійснюється за кредитно-модульною системою. Програма з дисципліни поділена на два модулі. Перший модуль передбачає вивчення хвороб органів дихання, кровообігу, травлення, ревматичних хвороб; другий – вивчення хвороб нирок, ендокринної системи та обміну речовин, органів кровотворення, алергічних хвороб, написання та захист історії хвороби.

У процесі навчання студенти повинні оволодіти методами діагностики патології внутрішніх органів за синдромним та нозологічним принципами, знати і вміти діагностувати захворювання внутрішніх органів, які потребують особливої тактики лікаря-стоматолога, вивчити алгоритми надання невідкладної допомоги при станах, що загрожують життю хворих.

Аудиторні практичні заняття на кафедрі зі студентами стоматологічного факультету проводяться у вигляді клінічних розборів, самостійної курації хворих із написанням фрагментів історій хвороб, вирішення тестових задач, роботи в діагностичних кабінетах. На кожному практичному занятті проводиться тестовий контроль вихідного рівня знань, далі здійснюється опитування за темою заняття. Під керівництвом викладача проводиться клінічний розбір пацієнтів з патологією внутрішніх органів з детальним обговоренням діагнозу, диференційного діагнозу, методів діагностики та лікування. Обов'язково звертають увагу на наявність порушень слизових оболонок та тканин щелеп у цієї категорії хворих.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. При цьому широко використовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль, розв'язування ситуаційних задач, контроль практичних навичок, зокрема, уміння правильно проводити курацію хворого, призначати та трактувати результати лабораторного та інструментального обстеження, обґрунтовувати діагноз на підставі аналізу клінічних та допоміжних методів обстеження. Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності, яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни, оцінки за індивідуальну роботу, та оцінки за підсумковий модульний контроль. Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною

шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, ухваленою в Україні.

Самостійна робота студентів, яка передбачає в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

У роботі стоматологічного факультету чільне місце посідає питання методичного забезпечення навчального процесу [4, 5]. Інноваційною формою науково-методичного забезпечення навчальної діяльності на кафедрі є пакет навчально-методичних матеріалів для студентів стоматологічного факультету, який містить: навчальну програму з дисципліни, тести для самоконтролю, методичні рекомендації щодо обстеження хворого, вимоги та рекомендації щодо написання навчальної історії хвороби, перелік навчально-методичної літератури до курсу. Для оптимізації процесу навчання на кафедрі створено базу тестових завдань для перевірки базисного, поточно-го та заключного рівня знань студентів.

Співробітниками кафедри розроблений навчальний посібник, використання якого полегшує студентам засвоєння основних питань із внутрішніх хвороб та дозволяє викладачу проводити контроль початкового рівня знань кожного студента. Посібник містить завдання чотирьох рівнів складності. Завданням першого є самоконтроль прочитаного матеріалу за допомогою письмової відповіді на короткі запитання. Це дозволяє студенту перевірити свої знання щодо етіології, патогенезу, методів діагностики та лікування патології внутрішніх органів, які вивчаються на даному занятті. Другий рівень завдань надає студенту можливість перевірити свої вміння встановлювати зв'язок між окремими частинами навчального матеріалу. Це здійснюється шляхом вирішення тестових завдань II рівня (на підстановку). Третій рівень передбачає вирішення клінічних ситуаційних задач, у яких змодельовані невідкладні клінічні стани відповідно до теми заняття. Це допомагає студенту перевірити свої вміння щодо постановки попереднього клінічного діагнозу, використовуючи навички виділення головних клінічних синдромів хвороби та трактування результатів додаткових досліджень. Відповідно до цього студенту треба сформулювати принципи надання невідкладної лікарської допомоги пацієнту лікарем-стоматологом. Четвертий рівень знань відо-

бражає здатність студента творчо використовувати свої знання та спрямовує науково-дослідницьку роботу студентів щодо вирішення проблеми взаємовідношень між внутрішніми хворобами та патологією зубо-щелепної системи, нових методів лікування стоматологічних хвороб у пацієнтів з внутрішньою патологією тощо.

Важливим аспектом викладання внутрішніх хвороб для студентів стоматологічного факультету є збільшення наочності за рахунок використання комп'ютерної техніки, відеофільмів, слайдів та фотографій за нозологічними одиницями для підвищення засвоєння матеріалу.

Висновок

Під час вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» студент стоматологічного факультету набуває навичок щодо постановки попереднього клінічного діагнозу та надання невідкладної допомоги хворим із патологією серцево-судинної системи, хворобами органів дихання, травлення, ревматичними, ендокринними та алергічними захворюваннями. Викладання на сучасному рівні дисципліни «Внутрішня медицина» для студентів стоматологічного факультету потребує постійного оновлення існуючих та створення нових методичних рекомендацій і тестових завдань. Самостійна робота з використанням навчальних посібників і комп'ютерних технологій дозволяє досягти високого рівня знань, необхідних для майбутньої практичної діяльності лікаря-стоматолога.

Література

1. Бондаренко И.И. Пути совершенствования практической подготовки студентов / И.И. Бондаренко, Л.И. Сладкая // Вопр. стоматол. образования. – 2003. – № 3. – С. 25-27.
2. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних вузах : методичний посібник / В.Є. Мілерян. – К.: Вища школа, 2004. – 80 с.
3. Основи дидактики вищої школи на до- і післядипломній стадіях навчання лікаря-стоматолога / О.О. Тимофеев, С.В. Вітковська, О.О. Тимофеев, С.В. Максимча. – К.: Науковий світ, 2010. – 110 с.
4. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / [за ред. З.І. Курлянд]. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
5. Педорез А.П. Диагностические алгоритмы как элемент формирования клинического мышления у стоматологов / А.П. Педорез., Р.Е. Хоружая. // Укр. стоматол. альманах. – 2008. – № 1. – С. 10-13.

ОПТИМИЗАЦИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ «ВНУТРЕННЯЯ МЕДИЦИНА» ДЛЯ СТУДЕНТОВ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА ПО КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЕ

Н.С. Михайловская, В.Д. Сиволан

Резюме. При изучении дисциплины «Внутренние болезни» студент стоматологического факультета приобретает навыки по диагностике и оказанию неотложной помощи больным с патологией внутренних органов. Для оптимизации учебного процесса необходимо создание новых методических рекомендаций, обновление базы тестовых

заданий, ситуационных задач, использование компьютерных технологий, учебных видеофильмов, усовершенствование организации самостоятельной работы Это позволит студентам достичь высокого уровня знаний, необходимых для будущей профессии врача-стоматолога.

Ключевые слова: внутренние болезни, оптимизация учебного процесса, подготовка врачей-стоматологов.

OPTIMIZATION OF TEACHING THE SUBJECT "INTERNAL MEDICINE" FOR STUDENTS OF THE STOMATOLOGICAL FACULTY ACCORDING TO THE CREDIT-MODULE SYSTEM

N.S. Mykhailovs'ka, V.D. Syvolap

Abstract. While studying the subject "Internal Medicine" a student of the Stomatological Faculty acquires the skills of diagnosing and providing emergency care to patients with pathology of the internal organs. For the sake of optimizing the teaching procedure a constant creation of methodological guidelines, updating the base of test assignments, using computer technologies, videofilms are necessary, enabling students to achieve a high level of knowledge required for the future practical activity of a dental specialist.

Key words: internal medicine, teaching, training dental doctors.

State Medical University (Zaporizhzhia)

Рецензент – проф. О.І. Федів

Buk. Med. Herald. – 2012. – Vol. 16, № 4 (64). – P. 238-240

Надійшла до редакції 17.09.2012 року